

Kód uchazeče

ČESKÝ JAZYK

Součet bodů:

Obor: 79-41-K/81

Opravil:

Kontroloval:

Vážené uchazečky a uchazeči o studium, přijímací zkouškou vás bude provázet mírně krácený text Zbyňka Malinského z knížky Dům ve Sluneční ulici. Není-li uvedeno jinak, úkoly z něj vycházejí.

Text k úlohám 1 – 5

Co se událo na obraze

Byla noc a v **pokoji** už všechno spalo. Jen rádio si tichounce hrálo písničku Moře, pohádka má. Na **stěně** přímo proti rádiu visel totiž **veliký** obraz, na kterém bylo moře. Bylo to hluboké modré moře, a kdyby obraz neměl rám, jistě by nikde nekončilo. Tak bylo veliké. Nejspíš to byl oceán. Rádio si broukalo tu písničku proto, že moře bylo jeho dávná touha a nejráději by se stalo lodním rádiem na lodi Santa Lucia. Santa Lucia **se jmenovala** loď, která plula po moři na tom obraze. Ale Santa Lucia byla starodávná trojtěžňová plachetnice, a na starodávných plachetnicích kapitán ani námořníci rádio neměli. A tak rádio zůstalo na psacím stole, obdivovalo moře a tichounce si zpívalo písničku Moře, pohádka má.

1. Kolik vět napočítáte v podtrženém souvětí?
2. Ke slovům z textu napište slova stejného nebo podobného významu:
 - a) stěna -
 - b) veliké -
 - c) jmenovala se –
3. Vymyslete a napište takovou větu, ve které použijete slovo **pokoj** v jiném významu, než má v textu.
4. Jak se jmenuje písnička, kterou si rádio zpívalo?
5. Od slovesa **spalo** utvořte pomocí předpon 2 další slovesa:
 - a)
 - b)

Text k úlohám 6 - 9

V pokoji byla tma a tma byla i na moři na obraze. Jen na přídi plachetnice svítila strážní lucerna, aby jiná loď na trojstěžník náhodou nenarazila. Když v jednu chvíli zasvítíl do pokoje měsíc, zalil slabým stříbrným svitem i moře na obraze. Byla to krása, ale rádiu se zdálo, že se na moři skoro až na obzoru najednou něco zalesklo ve třpytu měsíce. A zase. A znovu. Rádio údivem přestalo hrát písničku.

„Co jen to může být?“ říká si rádio. „Že by delfíni? To sotva. Nebo jiná loď? Ale ta by přece měla strážní světlo jako Santa Lucia.“

Byla to záhada a rádio se rozhodlo, že vzbudí lustr. Lustr visí nahoře u stropu a má lepší rozhled.

6. V souvětí určete u podtržených výrazů jejich druh číslicí nad slovo:

Byla to krása, ale rádiu se zdálo, že se na moři skoro až na obzoru najednou něco

zalesklo ve třpytu měsíce.

7. Ve kterém bodě je správně naznačena stavba slova **údivem** a **zalesklo**?

a) úd – iv – em	a) za – les - klo
b) údiv – em	b) za – lesk – l - o
c) ú – div – em	c) zalesk - lo

8. Najděte v textu k dvojici slov alespoň jedno další slovo příbuzné:
svítila – světlo –

9. Utvořte slova opačná ke slovům:

- a) slabý –
b) nahoře –

Text k úlohám 10 – 13

„Haló!“ zavolalo na něj, „haló, tak se přece vzbud!“

„Co je?“ řekl mrzutě lustr.

„Na moři na obraze pluje ještě jedna loď,“ řeklo rádio.

„Neblázni a spi. Kde by se vzala! Tam byla vždycky jen jedna loď,“ řekl lustr.

„Právě proto. A teď jsou dvě. Jen se podívej!“ řeklo rádio, ale vtom zašel měsíc za mrak a byla tma.

„Nic nevidím,“ zabručel lustr a zase spal.

Jenže rádio **nemohlo** usnout. /.../ A teď se podíváte, co spatřilo:

Ta cizí tajemná loď byla už docela blízko a plula na plné plachty beze světla přímo na trojstěžník Santa Lucia. Byli to piráti.

10. Určete u sloves osobu, číslo, způsob a čas:

- a) neblázni -
b) nemohlo –

--

11. – *plout na plné plachty* - Napište jako větu:

- a) oznamovací - _____
 b) tázací - _____
 c) rozkazovací - _____

12. Vypište příklad zájmena:

- a) osobního - _____ b) tázacího - _____
 c) ukazovacího - _____ c) záporného - _____

13. Z podtržené věty vypište podmět a přísudek:

Text k úlohám 14 – 19

„Haló, lustře, honem se probud!“ volalo úzkostným hlasem rádio.

„Už zase něco?“ ptal se rozespálý lustr a rozsvítil si na to mžouravou pětadvacetiwattovou žárovku.

„Piráti chtějí přepadnout naši Santa Lucii!“ vykřiklo rádio.

„Třesky plesky, elektrické blesky, co to **blekotáš!**?“ řekl nedůvěřivým hlasem lustr, ale přece jen se podíval na obraz. A **ustrnul**. Viděl, jak piráti na pirátském škuneru se už chystají přeskočit na palubu plachetnice Santa Lucia.

„Ať mně kraťas spálí všechny dráty, musíme je varovat!“ řekl lustr a poručil: „Vysílej **SOS**. Tomu každý námořník rozumí.“

„Když já to neumím,“ skoro plakalo rádio.

„To se vysílá tatata tátátá tatata,“ vysvětlil mu lustr a rádio okamžitě otočilo knoflíkem na nejsilnější hlas a vysílalo tatata tátátá tatata tak hlasitě, že by to i hluchý admirál v penzi musel slyšet. Však také kapitán lodi Santa Lucia okamžitě vyběhl na palubu a vykřikl:

„Kdo to tu volá o pomoc?“

14. Určete u podstatných jmen pád, číslo, rod a vzor:

- a) *lustře*
 b) *pomoc*

15. Rozhodněte, jaký je význam slov v textu:

a) blekotat – I. strašit	II. šeptat	III. říkat nesmysly
b) ustrnout – I. užasnout	II. zkamenět	III. mrznout
c) SOS – I. písnička	II. reklama	III. volání o pomoc

16. Vypište 3 přídavná jména, která popisují, **jakým hlasem** mluvily rádio a lustr:

- a) _____ b) _____ c) _____

17. Napište ke slovům **plachetnice**, **trojtěžník** a **škuner** slovo nadřazené (objevuje se v průběhu celého textu):

18. V jakém tvaru jsou slovesa **přeskočit** a **slyšet**?

19a. Doplňte podle vzoru: **Kdo neslyší, je hluchý.**

I.) Kdo neumí mluvit, je _____.

II.) Kdo nevidí, je _____.

b. Doplňte části těla ve správném tvaru:

I. Bez _____ (uši) bychom toho moc neslyšeli.

II. Na svět se díváme _____ (oči).

Text k úlohám 20 – 24

20. Doplňte v následující části textu vynechaná písmena:

Vtom lustr ro__svítil svoji nejsilnější žárovku, stowattovou, a vrhl ostrý kužel světla na pirátský škuner. Tím se stalo, že jej kap__tán ihned spatřil. Piráti stál__ už s noži mezi zub__ připraven__ k přepadu, ale prudkým světlem lustru b__l__ náhle dočista oslepen__.

„U Neptuna, piráti na pravoboku!“ v__křikl kap__tán, skočil k dělu a v__pálil. V zádi pirátského škuneru se ob__vila díra a škuner se potop__l jako necky.

Dobře to dopadlo a od té dob__ se už nikdy piráti na tom moři na obraze neob__vil__. Loď Santa Lucia pluje dál modrou hladinou a každý večer, než lustr zhasne poslední žárovku, v__jde kap__tán na palubu. Salutuje malému rádiu na psac__m stole a lustru a námořníci jim volají hip, hip, hurá, dobrou noc.

21. O jaký typ podmětu se jedná ve větě: *Salutuje malému rádiu na psac__m stole a lustru...*

22. Najděte a vypište vlastní jméno:

23. Napište 2 věty, ve kterých bude sloveso **vypálit** pokaždé v jiném významu:

a)

b)

24. Najděte a vypište přirovnání:

Úkoly 25-30 se nevztahují k výchozímu textu, ale k básni Mořeplavec od Jiřího Žáčka.

Kdybych já měl
kapitánské necky,
objevil bych
světadily všecky.

--

Plachtu bych měl z trička
nebo z gatí,
byl bych slavný mořeplavec,
milí _____!

Já bych doplul třeba
na severní točnu - - -
jenže nemám necky,
co si bez nich počnu?

25. Napište počet slok:

26. Napište počet veršů:

27. Text zařad'te k jednomu literárnímu druhu:

a) poezie

b) próza

c) drama

28. Vyberte odpovídající rýmové schéma:

a) AABB (rým sdružený)

b) ABBA (rým obkročný)

c) ABCB (rým přerývaný)

29. Vypište 2 rýmové dvojice:

30. Na vynechané místo se nejlépe hodí slovo:

a) svatí

b) zlatí

c) platí

--